

IZVESTAJ IZ REGIONA: ZAGREB ISKORISTAVA POSETU DEL PONTEOVE

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Premijer Ivica Racan nastoji da iskoristi posetu Karle del Ponte Hrvatskoj.

Hrvatske vlasti pokusavaju predstaviti majsku posetu glavnog tuzioca Haskog tribunala kao trijumf, time sto zataskavaju neke od kljucnih zahteva koje im je uputio ovaj sud.

Karla del Ponte je pocetkom meseca obisla Hrvatsku, dajuci njenom premijeru Ivici Racanu izvesne podstice za unapredjenje saradnje s tribunalom.

Vlastima se, istina, svidelo to sto je Del Ponte objavila da bi lokalnom sudstvu moglo biti dopusteno da goni "sitnije" ratne zlocince koji se nalaze pod istragom Haga, ali je ona u isti mah upozorila i da ce tokom ove godine uruciti Zagrebu nove optuznice.

Racan je hitro sav publicitet dao odluci tribunala da razmotri lokalna sudjenja, dok je obavezu izrucenja novih osumnjicanih lica - nastojao da zataska.

On je to ucinio u nadi da ce tako biti otklonjena odbojnost koju mnogi Hrvati, ukljucujuci i veci broj visokih duznosnika same vlade, osecaju prema bilo kakvoj saradnji s Hagom.

Za sada je Zagreb uspeo u svom nastojanju da samu posetu predstavi kao uspeh, pogotovo nakon sto je Del Ponte obisla upravo one gradove i oblasti u kojima su srpske snage pocinile zverstva nad Hrvatima.

Njeno putovanje je ukljucivalo i obilazak Erduta, gde se svojevremeno nalazio paravojni centar za obuku pod vodjstvom Zeljka Raznatovica "Arkana", kao i masovne grobnice u Ovcari (nedaleko od Vukovara). Ona se susrela i obavila razgovore s izvesnim brojem zrtava navodnih zlocina i izjavila da ce joj to iskustvo biti "nadahnuce" u daljem radu.

Boravci u Vukovaru, koji su srpske snage razorile pocetkom devedesetih, ona je objavila da bi Hag mogao biti voljan da Zagrebu preda dokumentaciju koja se odnosi na manje znacajne navodne ratne zlocince.

Strategija tribunala sastoji se u nastojanju da se procesi ubrzaju, kako bi njegov rad mogao biti okoncan do 2008., ali su time ujedno i povecane sanse Racana da savlada one svoje protivnike koji tvrde da je Haski sud antihrvatski.

On smatra da bi cinjenica da je Hrvatskoj dopusteno da sama krivicno goni izvestan broj navodnih ratnih zlocinaca, uz odobrenje Haga, predstavljala potvrdu medjunarodnog poverenja u zagrebacko rukovodstvo, kao i da ce tako biti osujeceno eventualno ponavljanje onakvih protesta kakvi su u proslosti pratili vesti o izrucenjima Hagu.

Racan se takodje nada i da ce Del Ponte, pre no sto od njega zatrazi da izruci jos nekog Hrvata, poceti da optuzuje i ona lica koja se pominju u Milosevicevoj optuznici za Hrvatsku. U pitanju su nekadasnji clanovi jugoslovenskog predsednistva, Borislav Jovic i Branko Kostic; najvisi oficiri vojske bivse Jugoslavije, Veljko Kadujevic i Blagoje Adzic; kao i krajiski funkcioneri Milan Babic i Goran Hadzic. To ce umnogome ojacati

Racanovu poziciju kod kuće, budući da će otkloniti utisak među Hrvatima da je tribunal blag prema Srbima koji su osumnjiceni za ratne zločine.

Premijer i hrvatska javnost bili su dirnuti time što je Del Ponte posetila Vukovar, gde je izjavila da će biti odlučna u gonjenju trojice bivših oficira jugoslovenske vojske - generala Mileta Mrksica, pukovnika Veselina Sljivancanina i kapetana Miroslava Radica - za koje se sumnja da su odgovorni za masakr koji se odigrao u neposrednoj blizini tog grada.

Mrksic se već nalazi u haskom pritvoru, a Del Ponte je izjavila da očekuje da će se i Sljivancanin i Radic "uskoro" naći u Hagu.

Zagrebacke vlasti, za to vreme, pokušavaju da zataskaju to da se protiv Hrvata očekuju nove optužnice za ratne zločine. Svojevremeno su vesti o optužnicama protiv dvojice generala, Ante Gotovine i Rahima Ademija, umalo izazvale raspad vladajuće koalicije, u kojoj su, upravo povodom saradnje s Hagom, izbile veoma oštre podele.

Stoga je Racanova vlada pokrenula medijsku kampanju, stavljajući naglasak na mogućnost da Hag prepusti jedan broj procesa Hrvatskoj, nastojeći da pitanja budućih optužnica potisne u drugi plan.

Lokalna sudjenja bi Racanovoj vladi obezbedila izvestan stepen stabilnosti, budući da će na neki način primiriti one koji izručenja vide kao cin izdaje.

Hapsenje generala Mirka Norca, koji je optužen za zločine koji su u Gospicu 1991. počinjeni nad Srbima, izazvalo je - februara meseca prošle godine, na splitskim ulicama - protest u kome je učestvovalo 150,000 ljudi. Ali se intenzitet protesta vidno smanjio nakon što je započelo lokalno sudjenje.

Cini se da je poseta Del Ponteove predstavljala pun pogodak. "Potpuno smo zadovoljni svim onim što je ona izjavila u Hrvatskoj", rekao je jedan penzionisani vladin zvaničnik za IWPR, premda je pomenuo i Racanovu zabrinutost da će nove optužnice protiv Hrvata biti podignute i pre nego što takozvana "vukovarska trojka" bude izručena zajedno s Milanom Marticem, koji se tereti za granatiranje Zagreba u maju 1995. U trenutku kada ovaj izveštaj bude objavljen, Martic će se, prema informacijama kojima raspolazemo, već nalaziti na putu za Hag.

Budući da je bi od Haga mogao dobiti najveće moguće ustupke, Racan mora biti svestan da oni mogu biti i povučeni - ukoliko se hrvatsko sudstvo u lokalnim procesima pokaze kao tromo ili nekompetentno, kao i ukoliko on sam bude odugovlacio s procesuiranjem novih optužnica.

Dragutin Hedl je stalni saradnik IWPR.

Focus: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/izvestaj-iz-regiona-zagreb-iskoristava-posetu>